

Opråb
til befolkning, politikere og presse fra
**Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur i Halsnæs Kom-
mune**
(By og Land Halsnæs):

**Tør politikerne afværge
den grimme trussel
mod Nørregade nord
i Hundested?**

På sit lukkede møde den 9. marts vedtog et fuldtalligt Halsnæs byråd énstemmigt at sælge Nørregade 5-7 i Hundested med bygningerne Strandborg og Lodsens Minde for otte millioner kroner til udviklingselskabet Innovater A/S. Salget er effektueret med et sæt købsaftaler, hvis nøjere indhold er fortroligt.

Det handler om den nordlige ende af Nørregade. Et kønt kvarter, der knytter sig stærke lokalhistoriske følelser til.

Selskabets plan er at rive de gamle huse ned og bygge en ny SuperBrugsen på cirka 1.500 m² og en Fakta på 750 m². Begge supermarkeder skal vende deres bagsider ud imod Nørregade.

For at få plads nok til betonbyggeriet forlanger Innovater frie hænder til også at jævne Lemches gamle købmandsgård med jorden. Dét er naboejendommen mod nord - som private ejere fornylig har solgt, ligeledes til Innovater. Kravet om at rive Lemches hus ned indgår efter alt at dømme som en betingelse for handlen med kommunen.

Ifølge projektet skal der anlægges 87 nye parkeringspladser ud for de kommende butikkers indgangsfacader mod øst og op til jernbanen. I praksis vil p-arealet komme til at gå i ét med konkurrenten SuperBests p-plads.

Det detaljerede skitseprojekt var en del af købstilbuddet fra Innovater. I øjeblikket venter selskabet på at få grønt lys til at realisere sine planer. Tilladelsen skal komme i form af en lokalplan for området.

**KAN VI STOLE PÅ,
AT POLITIKERNE ER UVILDIGE
OG VIL LYTTE TIL BORGERNE?**

Men hvem er det nu, der skal udarbejde og siden vedtage et forslag til lokalplan? Ja, det er jo den økonomisk betrængte Halsnæs Kommune og dens politikere. Med andre ord selveste den nu otte millioner kroner gladere sælger af Nørregade 5-7. I én og samme juridiske person en sælger, der var sulten, og en myndighed, der efter alt at dømme allerede har givet Innovater en række løfter og tilsagn i forbindelse med den hemmelige købsaftale ...

Tør vi stole på, at embedsfolk og politikere nu kan og

vil handle fuldstændig uvildigt og også lytte reelt til den menige befolknings ønsker, når forslaget til lokalplan skal undfanges? Tør vi i det mindste stole på, at de vil leve op til de krav og visioner, som allerede står sort på hvidt i to demokratisk vedtagne dokumenter: kommuneplanen og den såkaldte masterplan med visioner for Hundested bymidte?

Lad det komme an på en prøve! By og Land Halsnæs opfordrer hermed til, at lokalplan-forslaget bliver skabt i åben, frugtbar og fantasifuld dialog med de interesserede folkelige og erhvervsmæssige aktører i lokalsamfundet!

HVORFOR DOG SÅ KEDELIGT?

Her er vores kommentarer til skitseprojektet fra Innovater A/S:

Bygningerne er stort lige så kedelige, som de overhovedet kan blive! De er som skåret over en standardiseret supermarkeds-læst, der i forvejen går 15 af på dusinet overalt i landet.

Efter vores mening skal Nørregade nord ikke ofres til at ligne det samme blodløse dagligvare-tilbud, som fx landliggere og turister lige så godt kan køre hen og få i alle mulige andre byer!

Kommuneplanen lægger op til, at der bør bygges i flere plan for at bevare kvarterets identitet. Innovater adlyder ganske vist ved at foreslå en stribe skrå tage - endda belagt med traditionelle røde teglsten. Men i realiteten er disse "hatte" blot camouflager over det faktum, at projektets nye Fakta og især den nye SuperBrugsen bliver store, flade kasser af beton.

Nørregade skal styrkes som handelsgade. Dét er en vigtig vision i kommunens masterplan for Hundested bymidte. Derfor siger masterplanen bl.a.:

»Ved opførelse af ny bebyggelse skal der sikres facade langs Nørregade.«

Men Innovater vil gøre det stik modsatte: lade hele sit lange bygnings-kompleks vende "ryggen" ud til gadens fortov. Ret arrogant, må man sige - hvorved det, der skulle være levende handelsgade, degraderes til bare en trøstesløs vej for kørende trafik.

I kommuneplanen står der om Nørregade nord-området:

»Ny bebyggelse skal relatere sig til Hundesteds oprindelige arkitektoniske udtryk i farver, karakter og materialer. Langs Nørregade skal facader være åbne og varierede eksempelvis ved udspring, højdeforskel, materialeskift eller horisontale facadebrud.«

Men det er ord, som Innovaters nuværende projekt langt fra lægger sig på niveau med. Heri er facaderne nemlig ked-sommeligt ensartede, lukkede og uden fremspring. Ingen spændende åndehuller og mødesteder, fx "lommer" mellem bygninger - som kommuneplanen osv. efterlyser. Slet ingen huller i forudsigeligheden. Kun ren og skær kommerciel tristesse!

Vil byråds-politikerne virkelig bare kikke bort og igennem fingre med, at de kønne tanker i demokratiske planer bliver ignoreret, når det for alvor kommer til stykket i lokalplanen?

SPAR PÅ P-PLADSERNE!

Ved at ændre her og der på det skitserede forslag kunne man dog godt leve op til de krav og visioner, der står i kommuneplanen og masterplanen for Hundested bymidte. Bl.a. kunne det meget store nybyggeri placeres anderledes på den grund, som Innovater nu har købt af kommunen, Nørregade 5-7.

Fx ved at begrænse mængden af nye parkeringspladser. Kommuneplanen fastslår udtrykkeligt, at nye butikker i Nørregade nord ikke nødvendigvis skal have pligt til at anlægge et stort antal p-pladser. Og masterplanen tilføjer oven i købet: »Der er mulighed for at etablere parkeringskælder.«

BEVAR LEMCHES GÅRD!

Lemches gamle købmandsgård bør bevares!

Når man ankommer til byens ældre del ad Amtsvejen, ser man som noget af det første en markant "port" til og fra Hundesteds centrale hande!sgade og hovednerve. "Porten" udgøres af to historiske bygninger omkring Nørregades nordlige udløb: på den ene side Lemches røde hus og overfor på den anden side Warrers gamle, gule købmandsgård.

Intet sted er som dette et minde om Hundesteds historiske identitet - byen, der i sin storhedstid husede over 30 købmandsforretninger. Ikke desto mindre vil Innovaters projekt - der i øvrigt er udtænkt ved et arkitekt-tegnebord helt ovre i Ringkøbing - lade Lemches hus bulldoze bort. Hvorefter man vil støbe tomten til med bagenden af et supermarkeds betonkasse.

Skal dét blive den nye port til byen? Fremtidens "Velkommen til Hundested"?

Nej! Det ville være en respektløs og følelseskold massakre mod et af de få intakte bygnings-miljøer fra byens driftige tid omkring forrige århundredeskifte!

Den helhed, som de to tidligere købmandsgårde danner i dag, er absolut bevaringsværdig. En umistelig kulturarv i en kulturarvs-kommune! Derfor bør Lemches gamle bygning nu renoveres og meget gerne blive et led i et nyt detailhandels-center.

Som tidligere Hundested-borgmester Hans Schwennesen sagde til Halsnæs Posten den 16. marts: »Der ryger et stykke af byens identitet, hvis bl.a. Lemches gamle bygning forsvinder. Der kommer et hul i gebisset i byens ansigt mod nord.«

2009-udgaven af lokalhistorisk forenings "Jul i Hundested" bragte i øvrigt en artikel af samme Schwennesen om selvsamme hus - hans føde- og barndomshjem. Artiklen er munter og tankevækkende læsning at blive lokalhistorisk klog af!

JA TIL ET LYSTIGT OG GRØNT MILJØ - NEJ TIL EN STENET PARKERINGS-ØRKEN!

Landliggere fra andre steder på Halsnæs og turister i det hele taget kommer ikke til Hundested bare for at købe dagligvarer. De kommer først og fremmest for at få oplevelser!

Men så skal der jo helst også være noget at komme efter! Hvis nogle af de spændende oplevelser og hyggelige møder mellem mennesker kunne foregå tæt på butikkerne, ville

det være et plus for forretningernes omsætning!

Tænk, hvis det store område mellem de to kommende Brugsen-søstre og SuperBest ikke bare blev endnu en deprimerende, selvdød stenørken kun til biler og indkøbsvogne (som i dag) - men samtidig et oplevelsesrigt, grønt og menneskeligt tiltrækkende sted.

At inspirere til dét med fantasifulde ideer og krav til ejerne er en af de vigtigste udfordringer for den kommende lokalplan!

Et sted på området burde supermarkederne give rum for en markedsplads. Her kunne de fx hver lørdag i sommerhalvåret invitere til folkeligt marked med fortrinsvis lokale varer og andre mere eller mindre eksotiske tilbud.

Her skulle desuden være bænke, så folk kunne hvile ud, tjekke huskesedlen, tælle lommepengene - og ikke mindst: møde hinanden.

Og tænk, hvis der kom en form for café! Med mulighed for at skylle indkøbsoplevelsen ned med en kop kaffe, en softice eller et køligt glas til at gøre samværet mere lystigt med ...

BEVAR GAMLE TRÆER, OG SKAB EN GRØN OASE!

Grønt er godt for menneskers sind, sundhed og velvære. Naturens vækster virker dæmpende på stress. Derfor er byer med mange træer, buske, hække, plæner og blomster de mest attraktive - at bo i, at flytte til og at gæste.

Vand er også sundt for vores psyke og trivsel. I byer kan det fx være overløbs-bassiner for regnvand, brand- og havedamme. Gerne med lyden af vand, der risler.

For en halv snes år siden var der i området ved Lemches gård og SuperBest syrenhække, mirabeller, pil og fyrrehegn. I dag er det meste skåret væk. Ved Lemches gård og øst for biblioteket er der dog stadig nogle store træer, plæne og budskads - indtil videre det eneste lille parkagtige område, som er bevaret i Hundesteds centrum.

I den gamle have foran Lemche hus står byens ældste træ - en flot ask - samt et par kastanjer og frugttræer med smukke år på bagen. Desuden findes her det eneste bevarede krat ud mod banen, hvor man kan høre fuglene pippe.

Det ville være vanvid at give køberne lov til at fælde de store gamle træer og lægge det hele ud i asfalt, beton og fliser. Når vi fx ved, hvor lang tid det tager for træer at vokse sig store så tæt på havet. Det grønne skal bevares i forbindelse med nybyggeriet! Området skal ikke kun være for biler og billige varer, men også for mennesker!

Både kommuneplanen og masterplanen fastslår: »Ved opførelse af ny bebyggelse på grunden med Lodsens Minde og biblioteket skal der sikres en offentlig stiforbindelse gennem området.«

Lige nu ser stien dog ud til at være glemt ...

Innovater ønsker at sløjfe den lille plæne, der i dag findes lige syd for Lodsens Minde, så den kommende Fakta kan brede sig maksimalt i længden. Men derved forpurres det nuværende kik ned mod havnen og vandet - hvilket vil være i direkte strid med masterplanen. Heri står nemlig udtrykkeligt, at den visuelle forbindelse til havnen bør sikres ved hjælp af et bredt fortov på den nordlige side af Nordre

Beddingsvej.

Hele p-området ved de snart tre supermarkeder bør ved fælles hjælp udvikles, så det i sig selv trækker folk til. Vejen frem er at skabe et anderledes, kønt og triveligt grønt miljø, der giver mennesker lyst til at komme - også for at møde hinanden.

OPFØR JER ALMENNYTTIGT!

Kan det virkelig være sandt, at byrådspolitikerne udelukkende har ladet sig drive af den fristende duft fra millioner? Har de da slet ingen næse for de menneskelige kvaliteter i bygninger og ydre omgivelser, for fortidens atmosfære, lokalhistorisk identitet og hjerteblood? Er de ligeglade med, at Halsnæs er udnævnt til kulturarvs-kommune? Eller er den slags udmærkelser bare noget, de vil bruge til at pudse borgmesterkæden i ved højtidelige lejligheder, når de mødes med andre pinger langt væk fra Halsnæs?

Svarene på disse spørgsmål får vi, når byrådet om kort tid vedtager et forslag til lokalplan for området. By og Land Halsnæs håber, at politikerne forinden vil tage borgernes almennyttige ønsker alvorligt - i stedet for at rette sig blindt efter rene supermarkeds-interesser.

Vores reaktion på den grimme trussel mod Nørregade nord skal ses i lyset af den positive udvikling, som jo også præger Hundested i disse år. Fx med Glas-Smedjen, Halsnæs Bryghus, planerne om Fiskeriets og Havnens Hus samt bevarelsen af huse som Nettos og bagerens. Ved at turde stille krav bidrager vi forhåbentlig til, at byens centrum bliver mere spændende - frem for mere fladt og fantasiforladt.

FOTOS FRA KVARTERET I DAG:

Merete Rasmussen

ILLUSTRATIONER TIL SKITSEFORSLAG

Arkitektfirmaet Henrik Nielsen i Ringkøbing for Innovator A/S i Silkeborg

(bilag fra byrådets lukkede møde den 9. marts 2010):

TEKST:

Kjeld Larsen i samarbejde med Kirsten Møller, formand for By og Land Halsnæs

By og Land Halsnæs

byogland.halsnaes@gmail.com

www.byogland-halsnaes.dk